

METSÄALAN TULEVAISUUSFOORUMIN TYÖ VALMISTUI**Puun saatavuusongelman ratkaisu on vasta alku metsäsektorin tervehdyttämiseksi**

Metsäteollisuuden ja -sektorin ongelmien ratkaisussa keskitytään tällä hetkellä lähes pelkästään kotimaisen puun saatavuuden parantamiseen ja tuotantokustannusten karsintaan. Vaikka kysymykset puun saatavuudesta ja tuotannon kustannustehokkuudesta ovat lyhyellä tähtämellä tärkeitä metsäteollisuudelle Suomessa, tulisi jo nyt ryhtyä rakentamaan edellytyksiä metsäsektorin pitkän aikavälin menestykselle, korostaa Metsäalan tulevaisuusfoorumi loppupäätelmissään, jotka julkistettiin torstaina 3. huhtikuuta. Maa- ja metsätalousministeriön asettama tulevaisuusfoorumi työskenteli vuosina 2003–2008 Joensuun yliopiston yhteydessä.

Pitkän aikavälin rakenteellisista ongelmista Suomelle kohtalokkain on metsäteollisuuden voimakas keskittyminen aikakausilehtipapereiden tuotantoon. Sen kilpailukykyä heikentää ylituotanto, paperinkulutuksen hidastunut kasvu, viennin vaikeutuminen Euroopan ulkopuolelle ja tuotantokustannusten nousu paperituotteiden hintaa nopeammin. Vaikka kotimaisen puun saatavuutta pystyttäisiin parantamaan, ei paperintuotannon kilpailukykyä pitkällä aikavälillä pystytä ylläpitämään Suomessa vain tuotantoa tehostamalla ja kustannuksia leikkaamalla. Metsäteollisuuden kannattaisi myös investoida uusien tuotteiden ja liiketoimintamallien kehittämiseen.

Koko Suomen metsäsektorille olisi erittäin tärkeää kehittää uutta yritys- ja liiketoimintaa kilpailukykyään menettävän paperintuotannon tilalle. Uusia metsiin ja puuhun perustuvia liiketoimintamahdollisuuksia löytyy muun muassa rakentamisessa, energian ja liikenteen biopoltonesteiden tuotannossa, matkailu- ja luontopalveluissa sekä pakkaustuotannossa. Nykyistä monipuolisempi elinkeinorakenne olisi vähemmän haavoittuva metsäsektorin ulkopuolisille muutostekijöille, kuten energianhinnan nousulle tai kuluttajien lukutottumusten muutoksille, kuin paperivetoinen metsäsektori on tällä hetkellä.

Metsäalan tulevaisuusfoorumin selvityksissä yhdeksi suureksi metsäsektorin uusiutumisen esteeksi paljastui yllättäen metsäteollisuuden tarve ja kyky hallita puuraaka-ainevirtoja. Esimerkiksi puukaupan käytännöt suosivat suuria puunostajia, jotka pystyvät ostamaan kaikki myytävät puutavaralajit samalla kertaa. Tämä vaikeuttaa pienten ja keskisuurten yritysten raaka-ainehuollon järjestämistä jo nyt, mutta varsinkin tulevaisuudessa, kun kilpailu kotimaisesta puusta kovenee.

Muita Metsäalan tulevaisuusfoorumin selvityksissä esiin tulleita metsäsektorin uusiutumisen esteitä ovat metsäteollisuusyritysten alhainen kannattavuus, heikko riskinsietokyky, korkea sijoitetun pääoman tuottovaatimus, pula suuren mittakaavan tuoteideoista ja keskisuurten yritysten vähäinen määrä. Näiden esteiden purkaminen vaatisi muun muassa metsäteollisuusyritysten kehittämistä nykyistä pitkäjänteisemmin pääoman tuottoa korostavan politiikan sijaan.

Metsäsektorin uusiutumiselle on tärkeää, että uuden liiketoiminnan kehittäminen asetetaan metsäteollisuusyritysten lisäksi myös muiden metsäalan organisaatioiden keskeisimmäksi kehittämistavoitteeksi. Esimerkiksi Kansallisen metsäohjelman 2015 visiossa ja painotuksissa korostuu jo tavoite metsäalan elinkeinorakenteen monipuolistamisesta.

Metsäalan tulevaisuusfoorumi oli Joensuun yliopistossa vuosina 2003–2008 toteutettu hanke, jonka rahoittajana toimi maa- ja metsätalousministeriö. Hankkeen tehtävänä oli ennakoida metsäalaa vaikuttavia muutostekijöitä 10–20 vuoden aikajänteellä, jotta alan elinkeinot ja niiden toimintaa tukeva poliittinen päätöksenteko voisivat paremmin varautua ja vaikuttaa tulevaisuuteen.

Lisätietoja:

johtaja Anssi Niskanen, Metsäalan tulevaisuusfoorumi, Joensuun yliopisto, puh.
050 463 4498

